

De Witte Karavaan

Piet Reesink

Een bonte mengeling van overwegend oudere mannen en vrouwen bewoog zich zondagmiddag 30 april naar Sint Agatha, erfgoedcentrum van het Nederlandse kloosterleven.

Daar vond de opening plaats van de *Witte Karavaan*, een bescheiden tentoonstelling van 150 jaar Witte Paters en Zusters in Afrika. Bescheiden omdat de *missionarissen van Afrika* en de *missiezusters van Onze Lieve Vrouw van Afrika* - hun officiële namen - niet veel met zich meenemen als ze terugkomen naar Nederland.

Geleid door de Geest

Wat opviel was dat de Spaanse generaal-overste van de Witte Zusters, *Carmen Sammut* en de Afrikaanse *Ignatius Anipu*, lid van het Generaal Bestuur van de Witte Paters - beiden van middelbare leeftijd en in de kracht van hun leven - in kleding niet te onderscheiden waren van de andere aanwezigen, leek of religieus, die allen Abraham of Sara al lang geleden hebben gezien. Bijna honderdvijftig jaar na hun stichting luidt de zelfdefinitie van de Witte Paters: 'Vol van de blijdschap van het Evangelie en geleid door de Geest zijn wij een interculturele missionaire sociëteit met een *family spirit* (esprit de corps). Uitzgezonden naar de Afrikaanse wereld en overal waar ons charisma nodig is voor een profetische missie van ontmoeting en getuigen van Gods liefde'. Van de 1263 witte paters werken er momenteel 465 in Afrika. Ze komen uit Europa (794), Afrika (291), Noord Amerika (145), Azië (21),

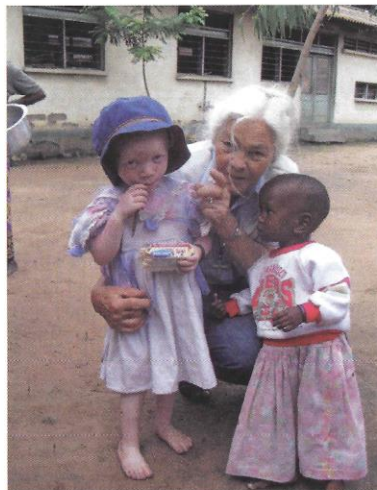
Zuid Amerika (12) en leven in 215 kleine gemeenschappen in 42 landen, waaronder 22 Afrikaanse.

Creatief en vindingrijk

Wat mij eveneens opviel is dat de profetische missie van ontmoeting niet meer alleen geografisch - Afrika - georiënteerd is. Christenen en andersgelovigen leven door en met elkaar, overal in de wereld. Communicatie- en vervoersmiddelen brengen mensen samen. Religies moeten dus geen bron van conflicten en verdeeldheid zijn maar van verzoening en eenheid. Lavigerie, de stichter, wilde dat zijn missionarissen 'alles voor allen' zouden worden. Wees Afrikaan met de Afrikanen. Spreek zoals zij, eet zoals zij. Al blijft Afrika wel de voorkeursoptie, het laatste kapittel sluit nieuwe wegen niet uit. Het nodigt uit om 'creatief en vindingrijk te zijn. Trouw aan ons charisma moeten we moedig genoeg zijn ons te wagen op onbekende wegen.' Wel het spreekwoord indachtig: *De nieuwe mat wordt al zittend op de oude geweven.*

Alleen veilig bij hen

Zo gebeurt de dialoog nu tussen moslims en christenen in de praktijk - Algerije, Tunesië, Mauritanië, Libanon, Niger, Mali ... - en in de vormingscentra: Pau-

Anna Brigitta, de laatste Nederlandse Witte Zuster in Afrika.

selijk Instituut voor Arabische en Islamitische Studies in Rome, IFIC (Institut de Formation Islamo-Chrétienne) in Bamako (Mali), Tangaza Islamic Studies in Nairobi (Kenya). Zo'n voorbeeld van verzoening en eenheid tot stand brengen is te vinden in de Sahara, waar een jonge zuster onlangs is benoemd om de clashes, botsingen tussen twee etnische groepen - Berber Mozabieten en Arabische Chamba's - te verminderen. Vrouwen van die twee groepen kunnen alleen veilig samenkomen in het huis van de zusters.

Andere accenten

Getuige zijn van Gods liefde vraagt ook om op te komen voor de waardigheid van iedere mens. Paters en zusters moeten waken dan ook voor aantasting van de waardigheid van vluchtelingen en migranten. Zo gaat een pas ingetreden witte zuster in Tunesië werken om vrouwenhandel tegen te gaan.

Het missionair ideaal krijgt dus andere accenten, maar deze lagen al wel verborgen in de oude idealen, nog te zien op de tentoonstelling tot en met oktober (cf. www.erfgoedkloosterleven.nl). Op sommige zondagen zijn er lezingen zoals op 2 juli, wanneer Maaïke de Haardt van de Radboud Universiteit spreekt over de kritiek van Afrikaanse theologen op het westerse missie-ideaal; en op 15 oktober als witte pater H. Hinfelaar over de anti-slavernijcampagne van Lavigerie spreekt en Ivonne van der Kar over mensenhandel als vorm van moderne slavernij.

Dragers van hoop

Een welkome aanvulling op de tentoonstelling is het boek *Dragers van Hoop, Een leven lang missie, 150 jaar missiezusters van O.L. Vrouw van Afrika* voor € 10,- te krijgen via www.wittezusters.nl. Negen-tien portretten die de levens en drijfveren beschrijven van de laatste generatie Witte Zusters in Nederland. Vrouwen die hun mannetje stonden.

De witte karavaan (© Foto's: Erfgoedcentrum Sint Agatha)